

Arapça Hazırlık Öğretim Programına İlişkin Genç Bir Bakış: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Örneği

A Young View on the Curriculum of Arabic Preparatory Program: The Case of Karamanoğlu Mehmetbey University

Orhan OĞUZ¹, Mehmet ÇAKIR²

Öz

Bu araştırmada Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arapça Mütercim tercümanlık Bölümü hazırlık sınıfı öğrencilerinin Arapça'ya yönelik tutumları farklı değişkenler açısından ele alınmıştır. Araştırmada, hazırlık sınıfı öğrencilerinin Arapça diline yönelik tutumlarının ortaya konulması temel amaç olarak belirlenmiştir. Araştırma verileri elde edilirken veri toplama yöntemi olarak "karma metod" kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2017-2018 eğitim yılından Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümünü kazanan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma verileri SPSS 21 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonunda yapılan Ki-kare test sonuçları da dikkate alınarak; Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümü hazırlık sınıfı öğrencilerinin Arapça diline karşı olumlu bir anlam yükledikleri, mezun olunan lisenin türünün bir dili öğrenmede önemli bir etken olduğu, dilin öğrenilmesinin zor olmasına karşın dersin yürütücüsünün kolaylaştırıcı bir etkisinin bulunduğu gibi sonuçlar elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: arapça, yabancı dil, hazırlık sınıfı, gençlik

Abstract

In this study, the attitudes were examined in terms of several variables towards to Arabic of the preparatory students of Karamanoğlu Mehmetbey University, Faculty of Letters, Department of (Arabic) Translation and Interpreting. The aim of this study is to introduce the attitudes of preparatory class students towards Arabic language. "Mix method" was used in this research. The population of this research was formed students who got into university in the academic year 2017-2018 the (Arabic) Department of Translation and Interpretation at Karamanoğlu Mehmetbey University. Research data were analyzed by using SPSS 21 program. At the end of the research, by taking into consideration the Chi-square test results; were obtained students have a positive meaning against the Arabic language, that the type of high school graduated is an important factor in learning a language the same time although the language was difficult to learn, lecturer had a enabling effect.

Keywords: arabic, foreign language, preparatory class, youth

1. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Mütercim Tercümanlık Bölümü, Karaman, Türkiye; <https://orcid.org/0000-0001-5467-3671>

2. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Karaman, Türkiye; <https://orcid.org/0000-0002-1917-3070>

Atf / Citation: Oğuz, O. & Çakır, M. (2019). Arapça hazırlık öğretim programına ilişkin genç bir bakış: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi örneği. *Kastamonu Education Journal*, 27(5), 2331-2346. doi:10.24106/kefdergi.3603

Extended Summary

Purpose: To learn a new language, to experience the structural dimensions of that language for the first time and to consider it as an action which is not easy to deal with is a proper definition. In a study conducted in Turkey were examined why the desired success can not be achieved in foreign language teaching, language factors concerning people will learn researched the results are listed as follows: Reluctance to learn foreign languages and prejudice against foreign language, Lack of practical speech, To study foreign language exams, Fear from pronunciation errors, Foreign language learning methods are not known, Lack of words and Inadequate availability to learn a foreign language (Özer & Korkmaz, 2016). One of the main objectives of this study was to reveal how the young people who gained the (Arabic) Department of Translation and Interpretation had the perceptions, experiences and behavioral patterns related to language learning.

Method: In this study, which is based on the mixed method, a total of 40 pre-school students, who constitute the real (finite) universe of the study, were surveyed before the study. The aim of this study is to introduce the attitudes of preparatory class students towards Arabic language. "Mix method" was used in this research. The population of this research was formed students who got into university in the academic year 2017-2018 the (Arabic) Department of Translation and Interpretation at Karamanoğlu Mehmetbey University. Research data were analyzed by using SPSS 21 (Statistical Package for the Social Sciences) program.

Findings: In the next phase, focus group interviews were conducted with 15 students using a semi-structured interview form. In order to test the reliability of the questionnaire, Cronbach Alpha values of the questions other than demographic variables were tested, and the measurement tool was finalized in order to have this value greater than 0.70. Questions forming values less than 0.70 were revised or removed from the questionnaire form. Accordingly, the reliability of the questionnaire questions we have prepared has been calculated by using Cronbach Alpha reliability method. The calculated reliability coefficient is $\alpha = 0.714$. Therefore, its reliability, internal consistency is acceptable. Findings indicates that, 70% of the male participants and 85% of the female participants stated that they had registered voluntarily in the department. In the chi-square test, no significant relationship was found between the two variables, taking into account $p < 0.05$ significance level between gender and volunteering (Table 4). In the chi-square test, a correlation was found between the variables of gender and the difficulty of evaluating Arabic as easy / difficult. According to this, approximately 80% of male participants considered it a difficult language; Participants four times more than female participants evaluated Arabic as an easy language compared to males. In the chi-square test, a statistically significant correlation was found between the gender variable and the Arabic preparatory education level at the level of $p < 0.05$ significance level ($\chi^2 = 7,875$ $df = 2$, $P = 0,019$, $P < 0.05$). Accordingly, there are no participants who think that preparatory education is difficult. However, the proportion of women who define the course at a medium level is three times higher than that of men. According to the findings, in the chi-square test, a significance correlation-harmony was determined at the level of $p < 0.05$ significance level according to the Arabic alphabet or Arabic texts (Table 9). According to the findings the level of preparatory education is also considered as one of the important subjects according to the ability to read the Arabic alphabet or Arabic texts in advance. According to this, 64.9% of the participants stated that the preparatory courses were at a medium level. However, 66.7% of the participants who had previously read Arabic skills reported that their Arabic education was at an intermediate level. In the study, significance level of $p < 0.05$ was tested between two variables and a significant relationship was found between two variables at $p < 0.05$ significance level (Table 11). In Table 14, the evaluation of easy and difficult vision of Arabic language according to the types of high schools that the participants graduated was discussed. As seen in the table, 64.9% of the students stated that writing and learning in Arabic is a difficult language before enrolling in the department. Chi-square test was used to inquire whether there was a significant relationship between two variables. A statistically significant correlation was found at $p < 0.05$ significance level ($p = 0.00$).

Results: Shortly, there was a significant relationship between the reasons for choosing the department and the reason for choosing the department. A significant relationship was found between the difficulty/convenience situation of Arabic in terms of gender variable. Accordingly, female participants considered this language as a language that was learned more easily than males. The subject of the level of the course was taken up together with the gender variable and especially the female students evaluated the level of the lesson as easy. It has been demonstrated that there is a correlation between two variables.

1. Giriş

Kuşkusuz dil, iletişim eyleminin temel aracıdır. Dil vasıtası ile bireyler gündelik etkileşimlerini kolaylaştırma, anlamlandırma, etkileşimlerinin anlamlarını olumlu-olumsuz perspektifte değerlendirebilme olanaklarına sahiptirler. Aynı toplulukta yaşayan bireylerin nesnelere aynı söyleyişle adlandırma eylemi olarak düşünülen dil, bu özelliği ile her bakımdan bir sosyal yapıdır (Mead, 2017: 91-93). Yani semboller ve simgeler dizelerini içerisinde barındırma özelliği ile toplumsal yaşamın merkezinde yer almaktadır. Saussure'ün bir sistem olarak dil analizinde, dilin senkronik bir sistem olarak ele alındığını; dilin pratikteki kullanım amacı ile yani sözel yapısı ile, dili oluşturan unsurların ilişkilene biçimleri arasında (lisan) bir ayırım yapılması zaruri görülmüştür (Ives, 2011: 39). Saussure'ün bu konudaki yaklaşımı önemlidir (Saussure, 1998: 43-44). Ona göre diyalog halindeki bireylerde hemen hemen özdeş izlerin inşa edilmesi, alıcı ve eşgüdüm sağlayıcı yetilerin işleyişiyle gerçekleşmektedir. Asıl burada sorulması gereken ya da üzerinde düşünülmesi gereken husus şudur; Dilin, geri kalan yönlerinde her şeyden, eylemlerden ayrılabilmesi için toplumun bir ürünü olarak acaba zihnimize canlandırma durumumuz nasıl olmalıdır? Ki bu noktada bireylerin hafızalarında var olan imgelerin tamamına erişim mümkün olsa, toplumsal yapının dil üzerindeki hâkimiyetini de yakalamak mümkün olacaktır. Hasılı, Saussure'a göre söz ile lisanı birbirinden ayırmak demek, toplumsal eylemi bireysel eylemden; temel olguyu az çok rastlanılan nitelikli eylemden ayırmak anlamına gelmektedir. Yapının bir ürünü olarak dil, söz ve lisan gibi iki formda ele alınması yapının izlerini, işleyişini, olay ya da eylemlerin anlamını ortaya koymak için önemli görülmüştür. Bu ayırım ise bizleri farklı tartışmaların eşliğinde bırakmaktadır. Düşüncenin kendisinin dil tarafından belirlenip belirlenmediği (Hogg ve Vaughan, 2006: 617), iç konuşmanın düşünce aracı olduğuna ya da dış konuşma ile bir bağımlılık içerisinde bulunup bulunmadığı (Vgotsky, 1956), gösteren ve gösterilen ilişkisinin doğal ya da zorunlu bir ilişki olup olmadığı (Saussure, 1998) gibi sorular gündeme gelmektedir.

Dilin yapısında var olan bu türden tartışmalar ışığında aşına olunmayan, fakat benzer özellikleri yapısında taşıyan, farklı bir yapının ürünü olarak doğan bir başka yabancı dili öğrenmek ise zorlu bir süreci içerisinde barındırmaktadır. Bir amaç olmaktan çıkıp bir araç yapısına bürünen ikinci dil edinimini, sadece öğrenenleri muhatap kılan bir eylem olarak değerlendirmekte yanlıştır. Bir bütün olarak düşünüldüğünde ikinci bir dil öğreniminin muhatapları, öğrenen, öğrenenin sosyal çevresi ve öğretmenin metodu olarak düşünülmektedir. Çoğu birey için ikinci dili öğrenme sıradan bir etkinlik olmamakla (Hogg ve Vaughan, 2006: 624) birlikte, pedagojik girişimlerden ziyade ikinci dili öğrenen bireylerin güdülenmesi ile doğrudan ilişkisi kurulan bir eylemdir. Özellikle dili öğrenmek isteyen bireyin odak dile, odak dili konuşan bireylere, odak dilin kültürüne, ikinci dili öğrenmenin toplumsal değerine, odak dilin özel kullanımına, kendi kültürlerinin bir parçası olarak kendilerine yönelik farklı tutumlara sahiptir (Genç ve Aksu, 2004: 2-3). Dolayısıyla yabancı dili etkili ve doğru bir şekilde öğrenme ve bu dil ile iletişim kurabilmenin yolu kültürel bağlamın dilsel öğrenimle koordine edilmesi ile mümkündür (Doğan, 2008: 122). Bir anlamda yabancı dil öğrenimi tutum ile ilişkili olan bir eylemdir. "Eylem için hazır ve elverişli" anlamına gelen ve 'aptus' sözcüğünden türetilen tutum (Hogg ve Vaughan, 2006: 174), dil öğrenme eyleminin başat tetikleyicilerindedir. Bu noktada sosyal psikolojik bir kavram olan tutumun bireylerin yabancı dil öğrenmeye olan ilgi ve alakalarını; yabancı dil eğitiminin başarı ile tamamlanmaya olanak sağlayan bir davranış modeli olduğunu söylemek yerindedir. İlaveten, dil öğrenimi kolaylaştıran ya da aksine zorlaştıran ana etken psiko-sosyal faktörler olduğunu gözden kaçırmamak isabetli olacaktır. Bu noktada psiko sosyal faktörlerin aktörleri ise Ekmekçiler'e göre (1983: 23)öğretmen, öğrenci, ortam ve eğitim sistemi oluşturmaktadır.

Dil'in yapısı dikkate alındığında eğitim kurumunu yapının bir parçası olarak düşünmemek büyük eksiklik olarak düşünülmektedir. Yani, dil'in yapısı, öğrenimi, öğretimi gibi eylemler eğitim kurumunun ana gündemlerinden bir kaçını oluşturmaktadır. Bununla birlikte küreselleşme olgusunun iyiden iyiye kendisini hissettirdiği bir dönemin ürünü olarak ikinci bir yabancı dili öğrenme ve bu olguya bağlı olarak geliştiği düşünülen ikinci yabancı dil öğrenim konusunun zorunlu teşvik hissedilebilir düzeydedir. Bu tür bir zorunlu teşvik beraberinde dil öğretene, dil öğretme konusunda başarılı olduğunu iddia eden ve bireylerin ihtiyaçlarına cevap veren dil öğretme kurslarını yaygınlaştırmıştır. Özellikle yükseköğretim alanında çağın gerekliliklerine paralel olarak iyiden iyiye artış gösteren dil bölümleri, küreselleşme olgusunun sunduğu zorunlu yapı ile mücadele içerisinde olan araçların bir kolu olarak değerlendirilmektedir. Burada dikkatle üzerinde durulan husus, küreselleşen bir dünyanın gerekliliklerine ayak uyduracak, ikinci-üçüncü dilleri konuşabilen donanımlı aktörleri yetiştirecek stratejiler belirlenmelidir.

Yükseköğretim alanında Alman Dilinden Çin Diline, Mütercim Tercümanlık'tan Filoloji'ye kadar neredeyse yirmiyeye yakın dil bölümlerinin olduğunu ifade etmek yerindedir. Türkiye'de yükseköğretim alanında Arapça öğretimi İlahiyat Fakültelerinin kurulmasına kadar Yüksek İslâm Enstitüsünde verilmiştir. İlahiyat fakültelerinin kurulup Yüksek İslâm Enstitülerinin ilahiyat fakültesine dönüştürülmesi ile Arapça eğitimi genel olarak ilahiyat fakültelerinde ve birkaç Arap dili bölümü ve Arapça öğretmenliği bölümlerinde devam etmiştir. Günümüzde buna Arapça mütercim tercümanlık bölümleri de eklenmiştir. Çalışmanın odağı olan Arapça Güneybatı Asya'yı kuzeybatı Afrika'ya bağlayan geniş bölgede eski çağlardan beri konuşulan bir dil topluluğu ailesinden olan Sami koluna üye olan bir dildir. Türkçe ise kök-ek sistemi ve ünlü

uyumlarına bağlı olarak tanımlanmış olan ve Altay dil ailesine mensup bir dil olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla, iki dili yapısı ve mensubiyet noktasında, yazılışları ve okunuşları bağlamında iki dil birbirine oldukça uzak bir yapıda değerlendirmek mümkündür. Dört temel beceri olarak değerlendirebileceğimiz okuma, yazma, konuşma ve dinleme eylemleri yönünden büyük farklılıkları özünde barındıran bu dil, öğrenilmesi zor bir dil olarak değerlendirilmektedir.

Meseleye Türkiye perspektifinden bakınca, genel anlamda dil öğretiminde çok büyük sıkıntılar vardır ve bu sıkıntıların aşılamadığı düşünülmektedir. Bu sıkıntıların sebeplerini şöyle sıralamak mümkündür:

a) Dil öğrenmedeki isteksizlik. Kişinin dil öğrenimini olumsuz etkileyen bir durumdur. İkinci dil öğrenmek insanlar için bir ihtiyaç değil zorunluluktur. Kimi bir işe girmek için, kimi akademik kariyer yapma yolunda gerekli olan sınavları geçmek için dil öğrenmeye çalışır. Yani Türkiye’de ikinci dil öğrenme sınavlarla doğru orantılıdır. Mutlaka bir sınavla bağlantısı vardır. Bunun için Türkiye’de ikinci dil tabiri kullanılmaz. Yabancı dil ifadesi kullanılır. Yabancı dil kavramı bizim olmayan yabancılara ait dil anlamında olduğu için Türk insanı her zaman dile mesafeli durmuştur.

Yapılan bir araştırmada Türkiye’de yabancı dil öğretiminde istenilen başarının niçin sağlanamadığı incelenmiş, dil öğrenecek kişiyi ilgilendiren faktörler araştırılmış çıkan sonuçlar şöyle sıralanmıştır:

- Yabancı dil öğrenmeye karşı isteksizlik ve yabancı dile karşı ön yargı
- Pratik konuşma eksikliği
- Yabancı dil sınavlarını geçmek için çalışılması
- Yapılacak telaffuz hatalarından korkma
- Yabancı dil öğrenme yöntemlerinin bilinmemesi,
- Kelime eksikliği
- Yabancı dil öğrenmek için hazır bulunuşluluğun yetersiz olması sonuçları çıkmıştır (Özer & Korkmaz, 2016: 73).

b) Sistemin sürekli olarak değişmesi. Arapçanın üniversite düzeyinde en çok öğretildiği yer olan ilahiyat fakültelerinde Arapça hazırlık bazen kaldırılmış bazen de tekrar getirilmiştir. İlahiyat fakülteleri ilk açıldığında içinde Arapça derslerinin de bulunduğu dört yıllık bir lisans eğitimi vermiş. Bu süre içinde Arapça dersleri her sınıfta 6 saat olarak müfredatta yer almıştır. Ancak 1972 yılında verilen bir kararla ilk yılı sadece Arapça ve Kuran-ı Kerim derslerinin verildiği hazırlık sınıfı olmak üzere eğitim süresi beş yıla çıkarılmıştır (Özcan & Yapıcı, 2016: 116). Hazırlık sınıfının açılması ile birlikte bu sınıfta haftada 40 saat Arapça dersi öğretilmiştir. Hazırlık sınıfından sonra ise birinci ve ikinci sınıflarda 6 şar saat, üçüncü ve dördüncü sınıflarda ise 4’er saat olarak düzenlenmiştir. 28 Şubat darbesi ile ilahiyat fakültelerinde Arapça hazırlık sınıfları tekrar kaldırılmış bu 2009 yılına kadar devam etmiştir. Bu yıldan itibaren bazı ilahiyat fakültelerinde hazırlık sınıfı tekrar açılmaya başlanmıştır. (Özcan & Yapıcı, 2016: 117) Günümüzde ise ilahiyat fakülteleri hazırlık sınıfında Arapça 24 saat, birinci ve ikinci sınıfta 2 saat olarak verilmektedir. Fakat Arapça dersinin hazırlık sınıfında mı verilmesi, yıllara mı dağıtılması konusunda hala tartışmalar devam etmektedir.

c) Arapçanın zor bir dil olduğu ön kabulü. Türkiye’de Arapça denilince insanların zihninde zor bir dil olduğu inancı vardır. Bunun sebepleri olarak Arapçanın kendi yapısı ve uygulanan Arapça öğretim metotları gösterilmektedir. Arapça, dilbilgisi konularının öğretildiği nahiv, kelime bilgisinin ve fiil çekimlerinin öğretildiği sarf ve edebi özelliklerin öğretildiği belagat olmak üzere üç temel disiplinde öğretilmektedir. Türkiye’de Arapça öğretimi deyince uzun yıllar özellikle de sarf ve nahiv öğretimi anlaşılmış ve uygulanmıştır. Arapçaya yeni başlayan bir öğrenciye fiil çekimleri ezberletilmiş, dilbilgisi kuralları öğretilmiştir.

İlahiyat fakültelerinde hazırlık sınıflarında Arapça dersi nahiv, sarf, kıraat, muhadese, imla olmak üzere beş disiplin içerisinde öğretilmeye çalışılmaktadır. Fakat yapılan bir araştırmada öğrencilerin daha çok sarf ve nahive yöneldikleri görülmektedir. Yani yine gramer ağırlıklı bir dil mantığı vardır. Çünkü öğrenciler hazırlık sınıfından sonra Arapça olan dini metinleri okuyup anlamaya yönelmektedirler (Soysaldı, 2010: 257). Bu da muhadese yani konuşmayı arka plana itmektedir. Halbuki dil demek öncelikle konuşmak demektir. Kişi ana dilinde en çok yaptığı eylem başkaları ile konuşmak ve anlaşmaktır. Dili zevkli hale getiren de budur. Mütercim Tercümanlık Bölümlerinin dil öğretimi için mevcut yönetmelik ve koşullar dikkate alındığında (Örn: KMÜ Arapça Mütercim Tercümanlık %70 Arapça, %30 Türkçe bir dil programı) İlahiyat Fakültelerine göre daha yoğun bir dil öğretimi programı olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Buradan hareketle bu çalışmada, Arapça Mütercim Tercümanlık bölümünü kazanan öğrencilerin Arapça diline karşı geliştirdikleri tutumlar niceliksel ve niteliksel veriler üzerinden analiz edilmek istenmektedir.

Bu çalışmada “Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümü hazırlık öğrencilerinin Arapça diline yönelik tutumları nasıldır?” sorusunu netleştirmek maksadı ile aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

- Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümü Hazırlık sınıfı öğrencilerinin Arapçaya karşı tutumları nasıldır?

- Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümü Hazırlık sınıfı öğrencilerinin daha önce mezun oldukları lise türü ile Arapça öğrenimdeki başarısı arasında anlamlı bir ilişki söz konusu mudur?
- Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümü Hazırlık sınıfı öğrencilerinin dersi almadan önceki beklenti ve tutumları ile dersi aldıktan sonraki beklenti ve tutumları arasında anlamlı bir farklılaşma söz konusu mudur?
- Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümü Hazırlık sınıfı öğrencilerinin Arapça dili, dersin işlenişi ve diğer hususlar konusundaki anlam dünyaları nasıldır?

2. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Bu bölümde araştırmanın amacı, modeli, evren ve örnekleme ile birlikte, yöntem konusu ele alınmıştır.

Amaç

Arapça dilinin okuma, yazma, konuşma ve dinleme gibi edinimlerinin diğer dillere göre daha zor oluşu (Kahyaoglu, 2008: 125) veya böyle bir ön kabulün var oluşu dilin öğrenimi ve diğer yandan öğretimini de zorlaştırdığı düşünülmektedir. Bu sebeple, lisans eğitimi düzeyinde Arapça eğitimin henüz başında olan genç bireylerin bir dönemin sonundaki dil öğrenme durumları ve genç bireylerin Arapça diline karşı anlam dünyaları keşfedilmek istenmektedir. Hâsılı bu çalışmanın temel amacı, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümü hazırlık sınıfı öğrencilerinin Arapça dilini öğrenmelerine yönelik tutumlarını bazı değişkenlere (İmam Hatip Lisesi mezunu olma, diğer liselerden mezun olma, Arapçaya daha önceden ilgisinin olup olmaması bakımından, vb.) göre incelemektir. Bununla birlikte bu araştırma aynı zamanda, genç bireylerin Arapça eğitimlerine başlamalarının ardından geçen sürede bu dile karşı geliştirmiş oldukları tutumları ortaya koymak arzusuyla hazırlanması nedeniyle önem arz ettiği düşünülmektedir.

Model

Bu araştırma betimleyici araştırma modeline uygun olarak tasarlanmıştır. Bir durum ya da olay hakkında bilgi edinmek üzere geliştirilen tarama (anket) ve mülakat (görüşme) soruları ile konu irdelenmiştir. Bu araştırma 2017-2018 eğitim ve öğretim yılında Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Arapça Mütercim Tercümanlık bölümünde bir öğretim yılı boyunca Arapça dersini almış öğrencilerle sınırlandırılmıştır. Bununla birlikte bu çalışmada gerçek evreni oluşturan öğrencilerin Arapça diline karşı tutumlarının nasıl olduğu ve bir öğretim yılı içerisinde ne gibi değişiklikler yaşadıkları, anlam dünyalarının hangi yönde değiştiği gibi hususları ortaya koymak mahiyetinde çalışma önem arz etmektedir. Dahası, bundan sonra planlanması muhtemel çalışmalara ön basamak olacağı ve diğer çalışmalara kategorik bilgi sunacağı düşüncesi ile çalışma önemli görülmektedir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın Evrenini 2017-2018 Güz dönemi Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümü hazırlık sınıfına kayıtlı olan 40 öğrenci oluşturmaktadır. Evrenin çalışılabilir (gerçekçi, sonlu) olması nedeniyle örnekleme alma işlemi yapılmamıştır.

Yöntem

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemleri içerisinde veri toplama aracı olarak kullanılan anket tekniği ile nitel araştırma yöntemleri içerisinde veri toplama aracı olarak kullanılan görüşme tekniği bir arada kullanılmıştır. Creswell'e göre (2006: 7-11) karma yöntem olarak adlandırılan bu yaklaşımın özünde, "nicel ve nitel yaklaşımları birlikte kullanmak, her iki yaklaşımı tek başına kullanmaya oranla araştırma problemlerini daha iyi anlamamızı sağlamaktadır" önermesi bulunmaktadır. Çalışmada yine Creswell'in ve arkadaşı Clark'ın geliştirdiği (2011) karma desen modellerinden 'gömülü desen' modeli kullanılmıştır. Gömülü desende nitel ve nicel veriler aynı anda toplanabildiği gibi, veri toplama tekniklerinden biri diğerini desteklemek üzere sonradan farklı bir teknik ile verilerin toplandığı model olarak tanımlanabilir. Buradaki amaç, önceki durumda bir yöntemle göre toplanan verileri destekleyecek ilave kanıtları ortaya koymaktır. Bu çalışmada önce nicel araştırma yöntemleri esas alınarak anketler aracılığı ile katılımcılardan veriler toplanmış; nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği ile veriler 'gömülü' olarak elde edilmiştir. Karma yöntemin esas alındığı bu çalışmada araştırmanın gerçek (sonlu) evrenini oluşturan toplam 40 hazırlık sınıfı öğrencilerinden eğitimine devam eden 37 öğrenciye önce anket uygulanmış; sonraki aşamada ise 15 öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Hazırlanan anket formunun güvenilirliğini test etmek amacı ile demografik değişkenler dışında kalan soruların Cronbach Alpha değerleri test edilmiş, bu değer 0,70'ten büyük olması için ölçme aracına son hali verilmiştir. 0,70'ten küçük değerleri oluşturan sorular revize edilmiş ya da anket formundan kaldırılmıştır. Cronbach (bilim insanı) Alpha değerinin 0.70'den büyük olduğu durumlarda ölçme aracının güvenilirliğini yeterli gördüğü (Karakoç ve Dönmez, 2014: 46) dikkate alınarak bu işlem yapılmıştır. Buna göre, hazırlanmış olduğumuz anket sorularının güvenilirlik dereceleri Cronbach Alpha güvenilirlik yöntemi kullanılarak hesaplanmıştır. Hesaplanan güvenilirlik katsayısı $a=0,714$ 'tür. Dolayısıyla güvenilirliği, iç tutarlılığı kabul edilebilecek düzeydedir (Özdamar, 1999).

3. Verilerin Analizi

Bu çalışmada, verilerin analizi için SPSS 21 paket programından yararlanılmış; ilgili değişkenlere ait veriler kodlanarak sisteme girilmiş ve verilerin analizi yapılmıştır. Değişkenler arası uyumun ve ilişkinin ortaya konmadan önce katılımcıların hazırlanmış olan sorulara verdikleri yanıtları ortaya koymak üzere, verilerin betimsel istatistiksel analizleri yapılmıştır. Böylece verilerin frekansları, aritmetik ortalamaları ve önermelere verilen yanıtların frekans değerleri ve yüzdelik hesaplamaları hesaplanmıştır. Değişkenler arası ilişkileri ortaya koymak adına Ki-kare tekniğinden faydalanılmış; manidarlık, anlamlılık, önemlilik yüzdesi olarak 0,05 ($p < 0,05$) katsayısı belirlenmiştir.

Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

Bu çalışmaya Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümünü 2017-2018 yıllarında kazanmış 40 öğrencinin 37'si katılmıştır. Katılımcıların demografik ve sosyo demografik özelliklerine bakıldığında, 27'si kız, 10'u erkek katılımcılardan oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların yaşları, 18 ile 55 yaş arasında değişmektedir. Katılımcıların yaklaşık % 46'sı 19 yaşına sahip genç bireylerden oluşmaktadır. Çalışmaya katılanların %54,1'i şehir merkezinde yaşamakta; %45,9'u ise ilçe, köy ve kasaba gibi yerleşim yerlerinde ikamet etmektedirler. Katılımcıların aylık gelirleri 500 TL ile 4500 TL aralığında değiştiği görülmektedir. Araştırmaya katılanların aylık gelirlerine bakıldığında 500 TL ile 2500 TL arasında gelire sahip 25 katılımcının olduğu görülmektedir. 4500 TL'den yukarı gelire sahip 1 katılımcı bulunmaktadır.

Dolayısıyla katılımcıların çoğunluğunun ekonomik koşulları dikkate alındığında alt gelir grubuna sahip bireylerden oluştuğu söylemek yerinde olacaktır. Bir diğer önemli değişken ise, katılımcıların liseden mezun oldukları okulun türüdür. Sonuçlar ve katılımcıların verdikleri yanıtlar dikkate alındığında Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümünü kazanan öğrencilerin %48,6'sı İmam Hatip Liselerinden mezun olmuşlardır. Anadolu Liselerinden mezun olup Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümünü kazanan öğrencilerin oranı ise 29,7 olarak bulunmuştur (Tablo 1). Çalışmada öğrencilerin lise mezuniyeti sonrası bu bölümü kaçınıcı yıllarında kazandıkları, bölümü tercih etmede istekli olup olmamaları, bu bölümü neden tercih ettikleri, önceden bu dile ilgi duyup duymadıkları, Arapça'yı okuyabilenlerin okuyabilme düzeyleri ve Arapçanın öğrenilmesinden etkili bazı faktörlerin neler olduğu gibi konular irdelenmiştir. Buna göre, katılımcıların yaklaşık %83'ü bölümü isteyerek ve gönüllü bir şekilde tercih ettiğini; bu bölümü tercih etmelerinin en önemli nedeninin ise Arapça diline olan ilgileri (%56,8) olduğunu ifade etmişlerdir. Bölümü lise mezuniyetinden sonra yıl kaybı yaşamadan kazanan öğrencilerin oranı ise 54,1'dir (Tablo 2).

Tablo 1. Sosyo Demografik Özellikler

Değişkenler	Gruplar	Frekans	Yüzde %
Yaş	18,00	11	29,7
	19,00	17	45,9
	20,00	5	13,5
	21,00	1	2,7
	22,00	1	2,7
	23,00	1	2,7
	55,00	1	2,7
Cinsiyet	Erkek	10	27
	Kadın	27	73
	Köy	8	21,6
	Kasaba	1	2,7
Ailenin Yaşadığı Yer (İkamet-gâh)	İlçe	8	21,6
	İl	20	54,1
	500-1500 TL	12	32,4
Aylık Gelir	1501-2500 TL	13	35,1
	2501-3500 TL	8	21,6
	3501-4500 TL	1	2,7
	4501 ve üzeri	1	2,7
	Normal Lise	3	8,1
Mezun Olunan Lise Türü	Anadolu Lisesi	11	29,7
	İmam Hatip Lisesi	18	48,6
	Diğer	5	13,5

Katılımcıların salt çoğunluğu bölümü kazanmadan önce Arapça dili ile hayatlarının bir döneminde temas ettiklerini ifade etmişlerdir. Buna göre Arapça Mütercim Tercümanlık bölümünü kazanmadan önce Arap alfabesini okuyabilme oranı %89,2 olarak çıkmıştır. Arapça'yı okuyabilme düzeylerinin belirlendiği bu çalışmada katılımcıların %78,4'ü Kuran-ı Kerim'i okuyabilecek düzeyde Arapça'yı bildiklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların Arapça diline karşı anlam dünyaları önem taşıyan bir diğer husustur. Çalışmanın sonuçlarına göre, hazırlık eğitimine başlamadan önce Arapça dilinin öğrenilmesinin ve yazılmasının zor olduğunu düşünen katılımcı sayısı 24'tür. Arapça'ya karşı hiçbir bilgi ya da tecrübesi olmadığını ifade eden katılımcı sayısı ise 3'tür. Arapça Mütercim Tercümanlık bölümünü kazanan öğrencilerin bir eğitim yılını tamamladıktan sonra gerçekleştirilen bu çalışmada katılımcıların Arapça dilinin zor ya da kolay oluşuna yükledikleri anlamların değişip değişmediği de sorgulanmıştır. Buna göre katılımcıların %64,9'u Arapça dilinin aynen düşündükleri gibi olduğunu ve düşüncelerini doğruladıklarını ifade etmişlerdir. Bu konu da Görüşmecı 1'in söyledikleri konuyu aydınlatacak türdendir:

Tablo 2. Öğrencilerin Arapça Bir Dil Programına Yerleşmeleri İle İlgili Tanıtıcı Özellikler

	N	%		
Lise Mezuniyetinden Sonra Bölümü Kazanma Süresi				
1.yıl	20	54,1		
2.yıl	15	40,5		
3.yıl	1	2,7		
Bölümü Tercih Etmede Gönüllülük/Gönülsüzlük				
Gönüllü/İsteyerek	30	81,1		
Gönülsüz/İstemeyerek	7	18,9		
Bölümü Tercih Etme Nedenleri				
Arapça Diline Olan İlgi	21	56,8		
Ebeveyn Faktörü	2	5,4		
Zorunlu Tercih	2	5,4		
Prestij Kazanma	1	2,7		
Alınan Puanın Bu Alana Yetecek Düzeyde Olması	8	21,6		
Diğer	3	8,1		
Hazırlık Eğitiminden Önce Arap Alfabetini Okuyabilme				
Evet	33	89,2		
Hayır	4	10,8		
Arapçayı Okuyabilme Düzeyi				
Kuranı Kerim'i okuma seviyesinde	29	78,4		
Elif-Ba okuyacak düzeyde	2	5,4		
Arap alfabesini okuyacak düzeyde	1	2,7		
Sosyal ve diğer medya platformlarda gördüğüm düzeyde	1	2,7		
Katılımcıların Hazırlık Eğitiminden Önce Arapça Dili Hakkındaki Düşünceleri				
Zor Öğrenilen Ve Yazması Zor Olan Bir Dil	24	64,9		
Kolay Öğrenilen Ve Yazması Kolay Olan Bir Dil	10	27,0		
Hiçbir Fikrim Yoktu	3	8,1		
Katılımcıların Arapça Diline Olan Düşüncelerini Doğrulama/Yanıtlama Durumları				
Evet, Düşündüğüm Gibiymiş	26	70,3		
Hayır, Düşündüğüm Gibi Değilmiş	11	29,7		
Katılımcıların Arapça Diline Olan İlgilerinin Ne yönde Değiştiği				
Olumlu	28	75,7		
Olumsuz	3	8,1		
Aynı/Değişen Bir Şey Yok	6	16,2		
Hazırlık Derslerinin Düzeyi				
Kolay/basit	12	32,4		
Orta	24	64,9		
Zor	1	2,7		
Katılımcıların Arapça Diline Olan İlgilerinin Artmasında/Azalmasında Etkili olan Faktörler				
Dersin Eğitimci	29	1	78,4	2,7
Sınavlarda Alınan Yüksek Notlar	1	2	2,7	5,4
Diğer	2	4	5,4	10,8

“Benim abim Arapça okuyordu, o zorlanıyordu. Ben ilk düşündüğümde baya zorlanacağımı düşündüm, kesinlikle yapamam diyordum. Ben kendim İngilizce Bölümünü tercih etmek istedim. Çevremdeki herkes mesela abim Arapça okuyor, dayım Suudi Arabistan’da Edebiyat Öğretmenliği yapıyor. İmam Akralarım var, o yüzden çok zor diye biliyordum ki öyle de oldu (Görüşmecı 1, 19).”

Bir dönemlik hazırlık eğitimine tabi tutulan hazırlık sınıf öğrencileri için derslerin düzeyi konusundaki değerlendirmeleri önem arz etmektedir. Derslerin düzeyini basit olarak gören katılımcıların oranı beklendiği üzere %32 gibi oranlarda iken; orta ve zor olarak değerlendirenlerin oranı yaklaşık %68 civarındadır. Bununla birlikte, zor olarak değerlendirilen Arapça dilinin kolaylaştırılmasında, başka bir ifade ile katılımcıların bu dile olan ilgilerinin artırılmasında önemli bir etken de dersin öğreticisidir. Katılımcıların yaklaşık %75’i bu fikri desteklemektedir (Tablo 2).

“Ben en başta çok korkuyordum bu dersi öğrenmek için. Ama hocalarımız çok istekli ve öğretmek için ellerinden gelenleri yapıyorlar. Bence dersin hocası çok önemli (Görüşmecı 4, 20).”

Tablo 3’te görüldüğü gibi, katılımcıların 18 maddeden oluşan likert tipi önermelere katılıp katılmama durumları da irdelenmiştir. Çalışmaya katılanların önermelere katılıp katılmama kanaatleri dikkate alınarak; dil, Arapça dili, hazırlık eğitimi, Arapça dersinin yürütücüsü gibi konulardaki düşünceleri ortaya konulmuştur. Bununla birlikte, katılımcıların yanıtlarının eğilim ölçümleri cinsiyet değişkeni üzerinden değerlendirilmiştir. Maddeler arasında en dikkat çeken önermeler, “dil öğrenmenin birçok avantajının bulunduğu” inaniş (\bar{X} = 4,88 E, 4,66 K)ve “KMÜ hocalarının ilgilerinin katılımcıların motivasyonlarındaki etkileri (\bar{X} = 4,44 E; 4,48 K) önermeleridir. Arapça dilinin çok kolay öğrenilen bir dil olmadığını düşünen katılımcılar için(% 59,4) en çekimser kaldıkları önermeler ise, her bireyin kolaylıkla Arapça öğrenebileceği önermesi ile Arapçanın diğer dillere oranla daha önemli olduğu önermesidir(%27). Kadın katılımcıların çoğunlukta olduğu bir çalışma dikkate alındığında, cinsiyet değişkeninin bu bölümü tercih etmedeki etkisinin olup olmadığı da merak edilenler arasındadır. Ki bu önerme, katılımcılar tarafından reddedilmiştir. Bu önermeye katılan 5’i kadın katılımcı dışında katılmama oranının yüksekliği dikkate alınarak, bu çalışma için cinsiyet değişkeninin bölümü tercih etmede bir etken olmadığını söyleyebiliriz. Çalışmada dikkat çeken bir diğer husus ise, bu bölümü daha büyük bir şehirde okumak isteyen katılımcıların yoğunluğudur. Sonuçlara göre katılımcıların yaklaşık % 65’i bu önermeyi desteklemişlerdir. Yapılan yüz yüze görüşmelerde dile getirilen bu husus Görüşmecı 7 tarafından şu şekilde aktarılmaktadır:

“Yani Karaman küçük bir şehir. Hiçbir mekân yok neredeyse. Ben büyük şehirden geliyorum, haliyle alışmam zor oluyor. Arıyorum bazı yerleri. Karaman bu konuda çok geride. Üniversiteyi büyük şehirde okumak isterdim. Tabi küçük olmanın da avantajları var illaki, ama ben büyükşehirde okumak isterdim. (Görüşmecı 7, 19)”

Tablo 3. Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Arapça Dilinin Öğretilmesi ile İlgili Görüşlerinin Eğilim Ölçümleri ve Anlam Dünyaları

	Merkezi Eğilim Ölçümleri				K.Katılımyorum		Katılımyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		K. Katılıyorum		Kayıp	
	Cins	N	\bar{X}	S.S	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Arapça dili çok kolay öğrenilen bir dildir	E	9	2,8889	1,16667	5	13,5	17	45,9	2	5,4	9	24,3	1	2,7	3	8,1
Dil öğrenmenin birçok avantajı vardır	E	9	4,8889	,33333	1	2,7	0	0	0	0	6	16,2	27	73,0	3	8,1
Eğitim öğretim hayatının bir döneminde Arapça dili ile meşgul oldum	E	9	2,6667	1,58114	8	21,6	5	13,5	0	0	13	35,1	8	21,6	3	8,1
Hazırlık sınıfında dil öğretimi için kullanılan kaynak ve materyaller yeterlidir	E	9	3,7778	,83333	0	0	6	16,2	6	16,2	16	43,2	5	13,5	4	10,8
Anlamadığım konuları anlamak için dersin hocasına soru sorarım	E	9	3,8889	,92796	0	0	3	8,1	6	16,2	14	37,8	11	29,7	3	8,1
Arapça dilini her birey kolaylıkla öğrenebilir	E	9	2,6667	1,11803	5	13,5	10	27,0	10	27,0	8	21,6	1	2,7	3	8,1
Cinsiyetim bu bölümü tercih etmemde önemli bir etkindir	E	9	1,8889	,60093	11	29,7	14	37,8	4	10,8	4	10,8	1	2,7	3	8,1

	Merkezi Eğilim Ölçümleri				K.Katılmı-yorum		Katılmıyo-rum		Fikrim Yok		Katılıyo-rum		K. Katılıyo-rum		Kayıp	
	Cins	N	\bar{X}	S.S	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Arapça dil eğitiminde en önemli etken eğitiminin yöntem ve tekniğidir	E	9	4,1111	1,26930												
	K	25	4,2400	,96954	0	0	4	10,8	3	8,1	9	24,3	18	48,6	3	8,1
Hazırlık sınıfında Arapça ders saatleri çoğaltılmalıdır	E	9	2,0000	,70711												
	K	25	2,2800	1,24231	10	27,0	13	35,1	7	18,9	2	5,4	2	5,4	3	8,1
Arapça dilinin 10 yıl içerisinde dünyada önemli bir konuma sahip olacaktır	E	9	3,5556	1,66667												
	K	25	4,3200	,85245	2	5,4	1	2,7	5	13,5	9	24,3	17	45,9	3	8,1
Arapça zor bir dil olduğu için günlük tekrar yaparım	E	9	3,2222	1,09291												
	K	25	3,7200	1,02144	1	2,7	5	13,5	7	18,9	15	40,5	6	16,2	3	8,1
Arapça dilini öğrenmek bir ayrıcalıktır	E	9	4,1111	,92796												
	K	25	4,3200	,94516	0	0	1	2,7	8	21,6	6	16,2	19	51,4	3	8,1
Dil öğrenebilmek için sürekli farklı teknikler denerim	E	9	3,6667	1,11803												
	K	24	3,9583	,99909	0	0	5	13,5	4	10,8	14	37,8	10	27,0	4	10,8
Günde veya haftada en az bir kez Arapça film izlerim	E	9	2,7778	1,56347												
	K	25	3,1600	1,28062	5	13,5	8	21,6	7	18,9	8	21,6	6	16,2	3	8,1
Arapça dili diğer dillere göre daha önemlidir	E	9	3,6667	1,22474												
	K	25	3,6000	1,15470	1	2,7	5	13,5	10	27,0	8	21,6	10	27,0	3	8,1
Geleneksel ve ideolojik yapım bu bölümüm tercih etmemde etkenidir	E	9	2,6667	1,58114												
	K	25	3,0800	1,38203	8	21,6	5	13,5	6	16,2	10	27,0	5	13,5	3	8,1
Bu bölümü büyük bir şehirde okumak isterdim	E	9	4,0000	1,00000												
	K	25	3,7200	1,59478	5	13,5	2	5,4	3	8,1	9	24,3	15	40,5	3	8,1
KMÜ'de hocaların ilgisi motivasyonumda etkili olmuştur	E	9	4,4444	1,33333	1											
	K	25	4,4800	,87178		2,7	1	2,7	3	8,1	5	13,5	24	64,9	3	8,1

K.Katılmıyorum: 1, Katılmıyorum: 2, Fikrim Yok: 3, Katılıyorum: 4, Kesinlikle Katılıyorum:5 olarak kodlanmıştır.

Cinsiyet Değişkenine Göre Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Arapça'ya Yükledikleri Anlam

Bu bölümde, Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümü hazırlık sınıfı öğrencilerinin, bölüme gönüllü/istekli gelip gelmeme durumları, bölümü tercih etme nedenleri, tercih etmeden önce Arapça dersi için anlam dünyaları ve bölümü kazandıktan sonra hazırlık derslerinin düzeyleri gibi hususlar "cinsiyet" değişkeni üzerinden ele alınmaktadır.

Tablo 4. Cinsiyet Değişkeni Açısından Bölümü Tercihde Gönüllülük Durumu

Cinsiyet	N/%	Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümüne gönüllü olarak mı geldiniz?		Toplam
		Gönüllü/İsteyerek	Gönülsüz/İstemeyerek	
Erkek	N	7	3	10
	%	70,0%	30,0%	100%
Kadın	N	23	4	27
	%	85,2%	14,8%	100,0%
Toplam	N	30	7	37
	%	81,1%	18,9%	100,0%

$\chi^2=1,097$ SD= 1

P=0,295 P>0,05

Anlamsız/Önemsiz

Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümünü kazanan öğrencilere sorulan bölüme gönüllü/ isteyerek kayıt yaptırmaya du- rumları dikkate alındığında erkek katılımcıların % 70'i, kadın katılımcıların % 85'i bölüme gönüllü olarak kayıt yaptırdık- larını ifade etmişlerdir. Yapılan Ki-kare testinde cinsiyet ve gönüllü/süz tercih arasında $p<0,05$ anlamlılık düzeyi dikkate alınarak iki değişken arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir (Tablo 4).

Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümünü kazanan öğrencilere sorulan, neden Arapça Tercümanlık Bölümü sorusuna katılımcı- lar farklı yanıtlar vermiştir (Tablo 5). Tablo 5'e göre, katılımcıların % 56,8'i bölüme ilgi duydukları için kayıt yaptırmışlardır. ÖSYS puan türlerinde yeterli puanı elde edemeyip istediği bölüme yerleşemeyen ve bu bölümü tercih eden katılımcıların oranı ise %21,6 olarak bulunmuştur. Ebeveyn Faktörü, zorunlu tercihler ve diğer başka hususlarda bölümün tercih edilme nedenleri arasındadır. Yapılan Ki-kare testinde, bölümü tercih etme nedenleri ile cinsiyet değişkenleri arasında $p<0,05$ anlamlılık düzeyinde anlamlı bir ilişki-uyum tespit edilmiştir ($X^2=81,457$ SD=5 ve $P=0,000$, $P<0,05$).

Tablo 5. Cinsiyet Değişkeni Açısından Bölümü Tercih Etme Nedeni

Cinsiyet	N/%	Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümünü tercih etme nedeniniz nedir?						Toplam
		Arapça 'ya Olan ilgi	Ebeveyn faktörü	Zorunlu tercih	Prestij kazanma	ÖSYS Puanı- nın yetmesi	Diğer	
Erkek	N	6	0	2	0	1	1	10
	%	60,0%	0,0%	20,0%	0,0%	10,0%	10,0%	100,0%
Kadın	N	15	2	0	1	7	2	27
	%	55,6%	7,4%	0,0%	3,7%	25,9%	7,4%	100,0%
Toplam	N	21	2	2	1	8	3	37
	%	56,8%	5,4%	5,4%	2,7%	21,6%	8,1%	100,0%

$X^2=81,457$ SD= 5 P=0,000 P<0,05; 0,01 Anlamlı/Önemli

Tabloya göre, ÖSYS puan türünde yeterli puan alamayan kadın öğrencilerin oranı erkek öğrencilere göre yedi kat fazladır. Bu durum ile birlikte, zorunlu tercih yapan erkek öğrencilerin sayısı kadınlara göre 2 kat fazladır. Yine bölümü tercihte ebeveyn faktörü dikkate alındığında kadın katılımcıların oranı erkek katılımcılara göre iki kat daha fazladır. Bu üç durum istatistiksel olarak anlamlı sonuçları içermektedir. Konu ile ilgili üç katılımcının aktardıkları konuyu özetler ma- hiyettedir:

"Hocam ben buraya puanım yettiği için geldim. Yani mecburen burayı yazdım. Zaten ikinci senemde kazan- dım. (Görüşmeci 5, 20)"

"Annem ailem böyle bir bölümde okumamı istiyordu, nihayetinde tercümanlık bölümü, iş alanı da var. (Görüşmeci 8, 19)"

"Yüksek puan alsaydım sınavdan burayı tercih etmezdim. Bölümün zaten zor olduğunu da düşünüyorum. Puanım yetmediği için geldim yani. Birde ilk yılımdı, tercih yapınca diğer yıl puanım kesilmesin diye geldim. (Görüşmeci 11, 20)"

"Kesinlikle isteyerek geldim. Arapçaya karşı ilgim çok. Arapçayı öğrenmek istiyorum. Özellikle Ortadoğu'da- ki gelişmeleri yakından takip etmek isterim. (Görüşmeci 2, 19)"

Tablo 6. Cinsiyet Değişkeni Açısından Arapça'nın Zorluk/Kolaylık Durumu

Cinsiyet	N/%	Hazırlık eğitimine başlamadan önce Arapçanın kolaylık ve zorluk yönünden nasıl değer- lendiriyordunuz?			Toplam
		Yazması Zor, Öğrenilmesi Zor	Yazması Kolay, Öğrenilmesi Kolay	Hiçbir fikrim yoktu	
Erkek	N	8	2	0	10
	%	80,0%	20,0%	0,0%	100,0%
Kadın	N	16	8	3	27
	%	59,3%	29,6%	11,1%	100,0%
Toplam	N	24	10	3	37
	%	64,9%	27,0%	8,1%	100,0%

$X^2=6,830$ SD= 2 P=0,033 P<0,05 Anlamlı/Önemli

Çalışma da, katılımcıların hazırlık eğitimlerine başlamadan önce Arapça dilinin zorluk ve kolaylık yönünden algıları sorgulanmıştır. Katılımcıların %64,9'u Arapçanın hem yazmak yönünden hem de öğrenilmesi yönünden zor bir dil olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcıların %27'si ise Arapçanın hem yazmak yönünden hem de öğrenilmesi yönünden zor bir dil olmadığını, aksine kolay olduğunu ifade etmişlerdir. Konu, cinsiyet değişkeni ile ilişkisini ele alarak geliştirilmek istenmiş ve iki değişkenin Ki-kare testi sonuçları değerlendirilmiştir. Yapılan Ki-kare testinde cinsiyet değişkeni ile Arapçanın kolay/zor olarak değerlendirilmesi değişkenleri arasında $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde bir ilişki tespit edilmiştir. Buna göre erkek katılımcıların yaklaşık %80'i zor bir dil olarak değerlendirirken; kadın katılımcıların dört katı oranındaki katılımcılar erkeklere göre Arapçayı kolay bir dil olarak değerlendirmişlerdir. Dolayısıyla bu sonuçlar istatistiksel açıdan anlamlı sonuçları içermektedir (Tablo 6).

Tablo 7. Cinsiyet Değişkeni Açısından Arapça Hazırlık Derslerinin Düzeyi

Cinsiyet	N/%	Arapça Hazırlık derslerinin düzeyi sizce nasıldı?			Toplam
		Kolay/Basit	Orta	Zor	
Erkek	N	3	6	1	10
	%	30,0%	60,0%	10,0%	100,0%
Kadın	N	9	18	0	27
	%	33,3%	66,7%	0,0%	100,0%
Toplam	N	12	24	1	37
	%	32,4%	64,9%	2,7%	100,0%

$X^2=7,875$ SD= 2 P=0,019 P<0,05 Anlamlı/Önemli

Tablo 7'de görüldüğü üzere, katılımcılara bu yıl alınan hazırlık eğitiminin düzeyi konusunda soru yöneltilmiştir. Katılımcıların %64,9'u Arapça hazırlık eğitimini ne zor ne kolay olarak değerlendirmiştir. Eğitimin kolay olduğunu savunanların oranı %32,4 olarak bulunmuştur. Peki cinsiyet değişkeni açısından sonuçların anlamlı bir yönü bulunmakta mıdır? Yapılan Ki-kare testinde cinsiyet değişkeni ile Arapça hazırlık eğitiminin düzeyi arasında $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki-uyum tespit edilmiştir ($X^2=7,875$ SD=2, P0,019, P<0,05). Buna göre, kadın katılımcılardan hazırlık eğitimin zor olduğunu düşünen katılımcı bulunmamaktadır. Bununla birlikte, dersi orta seviyede tanımlayan kadınların oranı erkeklere göre üç kat daha fazladır. Bu da sonuçları istatistiksel olarak anlamlı kılmaktadır.

Hazırlık Sınıfından Önce Arapça Okuyabilme/Okuyamama Değişkenine Göre Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Arapça'ya Yükledikleri Anlam

Bu bölümde, Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümü hazırlık sınıfı öğrencilerinin, bölüme gönüllü/istekli gelip gelmeme durumları, bölümü tercih etme nedenleri, tercih etmeden önce Arapça dersi için anlam dünyaları ve bölümü kazandıktan sonra hazırlık derslerinin düzeyleri gibi hususlar "Arapçayı hazırlık sınıfını kazanmadan önce okuyabilme" değişkeni üzerinden ele alınmaktadır.

Tablo 8. Arap Alfabetini ya da Arapça Metinleri Önceden Okuyabilme Durumuna Göre Arapça Tercümanlık Bölümünü Gönüllü Tercih Etme

Arap Alfabetini Okuyabilme	Önceden	N/%	Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümüne gönüllü olarak mı geldiniz?		Toplam
			Gönüllü/İsteyerek	Gönülsüz/İstemeyerek	
Evet		N	28	5	33
		%	84,8%	15,2%	100,0%
Hayır		N	2	2	4
		%	50,0%	50,0%	100,0%
Toplam		N	30	7	37
		%	81,1%	18,9%	100,0%

$X^2=3,889$ SD= 1 P=0,049 P<0,05 Anlamlı/Önemli

Tablo 8'de Hazırlık sınıfı öğrencilerinin Arapça metinleri önceden okuyabilme durumlarına göre Arapça tercümanlık bölümünü gönüllü tercih etme durumları arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacı ile Ki-kare testinin sonuçları paylaşı-

miştir. Tablo 8’de görüldüğü üzere, Arapça metinleri önceden okuyabilme becerisine sahip olup bölümü gönüllü tercih edenlerin oranları oldukça yüksektir (%84,8). Bununla birlikte, gönüllü olarak bölümü tercih eden lakin önceden Arapça okuyabilme becerisine sahip olmayan katılımcı sayısı ise iki olarak bulunmuştur. İstatiksel olarak Arapça metinleri önceden okuyabilme durumuna göre Arapça tercümanlık bölümünü gönüllü/gönülsüz tercih etme değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Yapılan Ki-kare testinde ortaya çıkan anlamlılık düzeyi tam sınırdadır ($p<0,049$). Bu ilişkinin Arapça metinleri (alfabe) önceden okuma becerisine sahip olup bölümü gönüllü olarak tercih edenlerin sayısının oldukça yüksek oluşundan kaynakladığını söyleyebiliriz.

Arap alfabetini ya da Arapça metinleri önceden okuyabilme durumlarına göre Arapça tercümanlık bölümünü tercih etme nedenleri arasında anlamlı bir ilişki-uyumun olup olmadığı irdelenen bir başka husustur. Arapça metinleri okuma becerisine sahip genç bireylerin Arapça Tercümanlık Bölümünü tercih etmelerin en başında Arapça diline olan ilgi gelmektedir. Yine Arapça okuyabilme becerisine sahip bireylerin %21,2 ‘si ise bölüme yerleşmelerine esas puanlarının bölümü kazanacak düzeyde olması nedeni ile bölümü tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Yapılan Ki-kare testinde ise Arap alfabetini ya da Arapça metinleri önceden okuyabilme durumlarına göre Arapça tercümanlık bölümünü tercih etme nedenleri arasında $p<0,05$ manidarlık seviyesinde anlamlı bir ilişki-uyum tespit edilmiştir.

Tablo 9. Arap Alfabetini Ya da Arapça Metinleri Önceden Okuyabilme Durumlarına Göre Arapça Tercümanlık Bölümünü Tercih Etme Nedenleri

Arap Alfabetini Önceden Okuyabilme	N/%	Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümünü tercih etme nedeniniz nedir?						Toplam
		Arapça 'ya Olan ilgi	Ebeveyn faktörü	Zorunlu tercih	Prestij kazanma	ÖSYS Puanının yetmesi	Diğer	
Evet	N	19	2	1	1	7	3	33
	%	57,6%	6,1%	3,0%	3,0%	21,2%	9,1%	100,0%
Hayır	N	2	0	1	0	1	0	4
	%	50,0%	0,0%	25,0%	0,0%	25,0%	0,0%	100,0%
Toplam	N	21	2	2	1	8	3	37
	%	56,8%	5,4%	5,4%	2,7%	21,6%	8,1%	100,0%

$X^2=13,734$ SD= 5 P=0,017 P<0,05 Anlamlı/Önemli

Bu anlamlı ilişkinin nelerden kaynaklanabileceği sorusuna ise; hazırlık sınıfı öğrencilerinin Arapça okuma becerilerine sahip olsalar bile ÖSYS puan türünde yeterli puanı alamadıkları için bölümü tercih etmek zorunda kalmaları ile açıklanabilir. Yani geçmişte dilin kullanımına ilişkin bir muhataplık durumu söz konusu olsa da alınan puanın ancak bu bölümü kazanabilecek düzeyde olması nedeniyle zorunlu tercihte bulunan adayların varlığıdır. Bununla birlikte, Arapça okuma becerisine sahip olmayan bireylerin yarısının (%50) bölümü Arapçaya duydukları ilgi nedeni ile tercih etmeleri istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiyi yansıttığını söylemek uygun olacaktır (Tablo 9).

Tablo 10. Arap Alfabetini Ya da Arapça Metinleri Önceden Okuyabilme Durumlarına Göre Hazırlık Eğitimi Öncesi İçin Arapçanın Kolaylık/Zorluk Derecesi

Arap Alfabetini Önceden Okuyabilme	N/%	Hazırlık eğitimine başlamadan önce Arapçanın kolaylık ve zorluk yönünden nasıl değerlendiriyordunuz?			Toplam
		Yazması Zor, Öğrenilmesi Zor	Yazması Kolay, Öğrenilmesi Kolay	Hiçbir fikrim yoktu	
Evet	N	20	10	3	33
	%	60,6%	30,3%	9,1%	100,0%
Hayır	N	4	0	0	4
	%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Toplam	N	24	10	3	37
	%	64,9%	27,0%	8,1%	100,0%

$X^2=5,228$ SD= 2 P=0,073 P>0,05 Anlamsız/Önemsiz

Katılımcıların Arap Alfabetini Ya da Arapça Metinleri önceden okuyup okuyamama durumlarına göre hazırlık eğitimi

öncesi Arapçayı kolaylık ve zorluk yönünden değerlendirmelerinin nasıl olduğu ve bu iki değişken arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, üzerinde durulan bir başka husus olarak karşımıza çıkmadır (Tablo 10). Yapılan Ki-kare testi sonuçları dikkate alındığında $p < 0,05$ anlamlılık seviyesinde iki değişken arasında bir anlamlılık tespit edilememiştir.

Tablo 11. Arap Alfabesini Ya Da Arapça Metinleri Önceden Okuyabilme Durumlarına Göre Bu Dönem Alınan Hazırlık Derslerinin Düzeyi Arasındaki İlişki

Arap Alfabesini Önceden Okuyabilme	N/%	Arapça Hazırlık derslerinin düzeyi sizce nasıldı?			Toplam
		Kolay/Basit	Orta	Zor	
Evet	N	11	22	0	33
	%	33,3%	66,7%	0,0%	100,0%
Hayır	N	1	2	1	4
	%	25,0%	50,0%	25,0%	100,0%
Toplam	N	12	24	1	37
	%	32,4%	64,9%	2,7%	100,0%

$X^2=8,479$ SD= 2

P=0,014 P<0,05

Anlamlı/Önemli

Tablo 11’de Arap alfabesini ya da Arapça metinleri önceden okuyabilme durumlarına göre hazırlık eğitiminin düzeyi de önem arz eden konulardan bir tanesi olarak belirlenmiştir. Buna göre katılımcıların %64,9’u Hazırlık eğitimlerinin orta düzeyde geçtiğini belirtmişlerdir. Bununla birlikte, önceden Arapça okuma becerisine sahip katılımcıların %66,7’si Arapça eğitimlerinin orta düzeyde geçtiğini aktarmışlardır. Çalışmada iki değişken arasındaki $p < 0,05$ manidarlık düzeyinde test edilmiş ve $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde iki değişken arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Tablo 11). İki değişken arasındaki istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin tespit edilmesinin altında yatan sebeplerden bir tanesi, Arapça okuma becerisine sahip katılımcıların beklenenin aksine dersi kolay bulma yerine orta düzeyde değerlendirmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Bununla birlikte, Arapça okuma becerisine sahip olmayan bireylerin az oluşu ve buna bağlı olarak hazırlık eğitimlerinin düzeyini “zor” olarak değerlendiren katılımcıların neredeyse bulunmaması istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkiyi inşa eden etkenler arasında değerlendirilmektedir.

Mezun Olunan Lisesin Türüne Göre Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Arapça’ya Yükdikleri Anlam

Bu bölümde, Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümü hazırlık sınıfı öğrencilerinin, bölüme gönüllü/istekli gelip gelmeme durumları, bölümü tercih etme nedenleri, tercih etmeden önce Arapça dersi için anlam dünyaları ve bölümü kazandıktan sonra hazırlık derslerinin düzeyleri gibi hususlar “mezun olunan lisesin türü” değişkeni üzerinden ele alınmaktadır.

Tablo 12. Mezun Olunan Lisenin Türüne Göre Bölümü Tercihle Gönüllülük/İsteklilik

Mezun Olunan Lise	N/%	Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümüne gönüllü olarak mı geldiniz?		Toplam
		Gönüllü/İsteyerek	Gönülsüz/İstemeyerek	
Normal/Düz Lise	N	3	0	3
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	6	5	11
	%	54,5%	45,5%	100,0%
İmam Hatip Lisesi	N	16	2	18
	%	88,9%	11,1%	100,0%
Diğer Liseler	N	5	0	5
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Toplam	N	30	7	37
	%	81,1%	18,9%	100,0%

$X^2=11,964$

SD= 3

P=0,008 P<0,05

Anlamlı/Önemli

Hazırlık sınıfı öğrencilerinin, mezun oldukları lisenin türü ile Mütercim Tercümanlık Bölümüne gönüllü/istekli gelme konusu araştırılmak istenen bir başka husus olarak ele alınmıştır. Analiz bölümünün hemen başında da aktarıldığı üzere

katılımcıların % 81,1'i bölüme gönüllü olarak geldiğini ifade etmişlerdir. Bu noktada bölüme gönüllü/istekli, gönülsüz/isteksiz gelme durumları ile liseden mezun oldukları okulunun türü arasında anlamlı bir ilişki-uyum bulunmakta mıdır sorusu önem kazanmaktadır. Yapılan Ki-kare testinde istatistiksel olarak $p < 0,05$ anlamlılık oranı dikkate alınarak iki değişken arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($P=0,008$ $P < 0,05$, Tablo 12).

Tablo 13. Mezun Olunan Lisenin Türüne Göre Bölümü Tercih Etme Nedenleri

Mezun Olunan Lise	N/%	Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümünü tercih etme nedeniniz nedir?						Toplam
		Arapça 'ya Olan ilgi	Ebeveyn faktörü	Zorunlu tercih	Prestij kazanma	ÖSYS Puanının yetmesi	Diğer	
Normal/Düz Lise	N	3	0	0	0	0	0	3
	%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	3	0	2	0	4	2	11
	%	27,3%	0,0%	18,2%	0,0%	36,4%	18,2%	100,0%
İmam Hatip Lisesi	N	13	1	0	1	3	0	18
	%	72,2%	5,6%	0,0%	5,6%	16,7%	0,0%	100,0%
Diğer Liseler	N	2	1	0	0	1	1	5
	%	40,0%	20,0%	0,0%	0,0%	20,0%	20,0%	100,0%
Toplam	N	21	2	2	1	8	3	37
	%	56,8%	5,4%	5,4%	2,7%	21,6%	8,1%	100,0%

$\chi^2=18,106$

SD= 15

P=0,257 P>0,05

Anlamsız/Önemsiz

İki değişken arasındaki bu ilişkinin nedeni ise tabloya göre özellikle İmam Hatip liselerinden mezun olan öğrencilerin (%88,9) büyük oranı bölümü gönüllü tercih etmeleri ile açıklanabilir. Bununla birlikte İmam Hatip Lisesi dışındaki liselerden mezun olan öğrencilerin büyük çoğunluğunun (14 katılımcı) bilişsel boyutta yabancı oldukları bir alanı tercih etmeleri de istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiyi ortaya koyan nedenler arasında gösterilebilir.

Tablo 13'te mezun olunan lisenin türüne göre bölümü tercih etme nedenleri arasında anlamlı bir ilişkinin, uyumun olup olmadığının tespit etmek amacıyla yapılan Ki-kare testinde $p < 0,05$ anlamlılık katsayısı dikkate alınarak istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 14'te katılımcıların mezun oldukları liselerin türlerine göre Arapça dilini önceden kolay/zor görme değerlendirmeleri ele alınmıştır. Tabloda görüldüğü üzere, bölüme kayıt yaptırmadan önce öğrencilerin %64,9'u Arapçayı hem yazmasının hem de öğrenilmesinin zor bir dil olduğunu belirtmişlerdir. İki değişken arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını sorgulamak üzere yapılan Ki-kare testinde $p < 0,05$ anlamlılık seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p=0,00$). İstatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin nelerden kaynaklanabileceği önemli bir noktadır. Tabloya göre, mezun olunan lise türlerinden Anadolu Lisesi mezunu genç bireylerin %100'ünün Arapçanın yazma ve öğrenme yönünden zor bir dil olduğunu düşünmeleri ile açıklanabilir. İlaveten, her ne kadar İmam Hatip Lisesi mezunu bile olursa da İmam Hatip Lisesi mezunu öğrencilerin yarısı Arapçayı zor bir dil olarak biliyor olmaları manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkiyi ortaya koyan sonuçlar arasında değerlendirilebilir. Bununla birlikte, diğer liselerden mezun olan katılımcıların %60'ının bu dil ile ilgili anlam dünyalarının boş oluşu anlamlı bir sonuç ortaya koyan hususlar arasında görülebilir.

Tablo 14. Mezun Olunan Lisenin Türüne Göre Arapçanın Hazırlık Eğitimi Öncesi İçin Arapçanın Kolaylık/Zorluk Derecesi

Mezun Olunan Lise	N/%	Hazırlık eğitimine başlamadan önce Arapçanın kolaylık ve zorluk yönünden nasıl değerlendiriyordunuz?			Toplam
		Yazması Zor, Öğrenilmesi Zor	Yazması Kolay, Öğrenilmesi Kolay	Hiçbir fikrim yoktu	
Normal/Düz Lise	N	3	0	0	3
	%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	11	0	0	11
	%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%

Mezun Olunan Lise	N/%	Hazırlık eğitimine başlamadan önce Arapçanın kolaylık ve zorluk yönünden nasıl değerlendiriyordunuz?			Toplam
		Yazması Zor, Öğrenilmesi Zor	Yazması Kolay, Öğrenilmesi Kolay	Hiçbir fikrim yoktu	
İmam Hatip Lisesi	N	9	9	0	18
	%	50,0%	50,0%	0,0%	100,0%
Diğer Liseler	N	1	1	3	5
	%	20,0%	20,0%	60,0%	100,0%
Toplam	N	24	10	3	37
	%	64,9%	27,0%	8,1%	100,0%

$X^2=31,419$ $SD= 6$ $P=0,00$ $P<0,05$ Anlamlı/Önemli

Bu araştırmada sonucu araştırılan bir diğer husus da katılımcıların mezun oldukları liselerin türüne göre, hazırlık eğitimlerinin ilk yılında Arapça hazırlık derslerinin düzeyini değerlendirmeleri arasındaki ilişkidir (Tablo 15). Yapılan Ki-kare testinde $p<0,05$ anlamlılık oranı dikkate alınarak istatistiksel olarak iki değişken arasında bir uyum-ilişkin tespit edilmiştir. Sonuçlara göre, anlamlı bir ilişkinin ortaya çıkmasında özellikle düz lise mezunu olup derslerin düzeyini basit/kolay bulanların oranının %100 olması yorumunu yapmak mümkündür. Bununla birlikte, beklenenin aksine İmam Hatip Liselerinden mezun olanların %61'i önceki deneyimlerine rağmen bu dersi basit/kolay olarak değerlendirmemeleri olmuştur.

Tablo15. Mezun Olunan Lisenin Türüne Göre Arapça Hazırlık Derslerinin Düzeyi

Mezun Olunan Lise	N/%	Arapça Hazırlık derslerinin düzeyi sizce nasıldı?			Toplam
		Kolay/Basit	Orta	Zor	
Normal/Düz Lise	N	3	0	0	3
	%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	1	9	1	11
	%	9,1%	81,8%	9,1%	100,0%
İmam Hatip Lisesi	N	7	11	0	18
	%	38,9%	61,1%	0,0%	100,0%
Diğer Liseler	N	1	4	0	5
	%	20,0%	80,0%	0,0%	100,0%
Toplam	N	12	24	1	37
	%	32,4%	64,9%	2,7%	100,0%

$X^2=21,602$ $SD= 6$ $P=0,001$ $P<0,05$ Anlamlı/Önemli

4. Sonuç

Yeni bir dil öğrenmek, o dilin yapısal boyutlarını belki de ilk kez deneyimlemek, baş edilmesi çokta kolay olmayan bir eylem olarak değerlendirmek yerinde bir tanımdır. Bu nokta da dil öğrenimi kolaylaştıran ya da aksine zorlaştıran ana etken psiko-sosyal faktörlerdir. Psiko sosyal faktörlerin aktörlerini öğretmen, öğrenci, ortam ve eğitim sistemi oluşturduğu bazı yazarlarca dile getirilmektedir. Bu etmenleri de dikkate alarak, hazırlanan sorularda öğrencilerin anlam dünyaları, ne düşündükleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu çalışmanın temel amaçlarından biri Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümünü kazanmış genç bireylerin dil öğrenmeye ilişkin algı, deneyim ve davranış örüntülerinin nasıl olduğunu ortaya koymaktır. Bu amaca yönelik, genç bireylerin Arapça diline yükledikleri anlam, bu dili kolay ya da zor olma yönünden değerlendirmeleri, beklenti ve beklentilerini doğrulama/yanıtlama durumları dikkate alınarak hazırlanan sorular, yaşları 18 ile 55 arasında değişen 10'u erkek 27'si kız öğrenci olmak üzere toplam 37 katılımcının cevaplanmak üzere dikkatlerine sunulmuştur.

Çalışmada öğrencilerin genelinin Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümünü lise mezuniyetlerinin hemen sonrasında kazandıkları ve çoğunluğun bu bölümü gönüllü tercih ettikleri görülmüştür. Gönüllü tercihte ana belirleyici etken ise Arapça diline duyulan ilgidir. Bölümü tercih edenlerin 29'unun Arapçayı okuyabilme becerisine sahip olduğu, katılımcıların 29'unun ise Kur'an-ı Kerim-i okuyabilecek düzeyde Arapça okuma becerisine sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

Dolayısıyla bir dil etkinliği ile uzaktan-yakından kurulan temas, tecrübe, ilgi, alışkanlık gibi süreç ya da eylemler bir dil programına yerleşmede ya da programı tercih etmede önemli etmenlerdir. Bununla birlikte Arapça okuma becerisine sahip olarak bölümü tercih eden katılımcılar çoğunlukta olsa da bu dil, zor öğrenilen ve zor yazılan bir dil olarak değerlendirilmektedir. Ki, katılımcıların çoğunluğu bu düşüncelerinin doğru olduğunu ifade etmişlerdir. Arapçanın zor bir dil olarak değerlendiriyor olması öğrencilerin dil öğrenme motivasyonlarını bozan bir etkisi söz konusu olup olmadığı durumu çalışmada araştırılan bir diğer husustur. Sonuçlara göre, dilin zor olarak değerlendirilmesi, öğrencilerin ilgi ya da motivasyonlarını bozmaktan ziyade beklenenin aksine öğrencilerin motivasyonlarının olumlu bir yönde değiştiği görülmüştür. Bu değişimde katkısı olan ana psiko-sosyal etkileyici dersin eğitmenidir. Dolayısı ile dil öğretiminde ya da öğreniminde önemli ana güdüleyici etken öğretmendir. Eğitmenin kullandığı teknik ve yöntem öğrencilerin motivasyonunu yüksek tutan bir etkiye sahiptir (Tablo 3).

Çalışmada, bazı değişkenlere göre öğrencilerin anlam dünyaları sorgulanmıştır. Bu değişkenler; cinsiyet, hazırlık eğitiminde önce Arapça okuyabilme/okuyamama ve mezun olunan lisenin türü şeklindedir. Bu üç bağımsız değişken dikkate alınarak, bölümü gönüllü tercih etme durumu, bölümü tercih etme nedenleri, hazırlık eğitiminden önce Arapçayı kolay ya da zor olarak algılamaları ve bölüme başladıktan sonra Arapça eğitiminin düzeyi gibi değişkenler ile ilişkileri, uyumları sorgulanmıştır. Cinsiyet değişkeni açısından bölümü tercihte gönüllülük durumu arasında ilişki sorgulanmış ve anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Yine cinsiyet değişkeni açısından bölümü tercih etme nedenleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı test edilmiş, cinsiyet ile bölümü tercih etme nedeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Cinsiyet değişkeni açısından Arapça'nın zorluk/kolaylık durumu arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Buna göre kadın katılımcılar erkeklere göre bu dili daha kolay öğrenilen bir dil olarak değerlendirmişlerdir. Derslerin düzeyi konusu cinsiyet değişkeni ile birlikte ele alınmış, özellikle kız öğrenciler dersin düzeyini kolay olarak değerlendirmişlerdir. İki değişken arasında bir ilişkinin, uyumun var olduğu ortaya konulmuştur. Önceden Arapça okuyabilme becerisine sahip olma ve lise mezuniyetlerinin türü, analiz bölümünde ifade edildiği üzere, öğrencilerin anlam dünyaları ve eylemleri ile anlamlı düzeyde uyumlu/ilişkili sonuçları ortaya koyan değişkenler olarak bulunmuştur. İmam Hatip Lisesinden mezun olan öğrencilerin yine aynı alanın bir devamı olarak gördükleri bir alanı gönüllü tercih ettikleri görülmüştür.

5. Kaynakça

- Creswell, J., & Plano C. V. L. (2011). *Designing and conducting mixed method research* (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage
- Creswell, J.W. (2006). *Understanding mixed methods research*, (Chapter 1). Erişim Tar: 10 Ocak, 2019, http://www.sagepub.com/upm-data/10981_Chapter_1.pdf
- De Saussure, F. (1998). *Cours de linguistique generale*. (Prof. Dr. Berke Vardar, Çev.). İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Doğan, Candemir (2008). Arapça öğrenmeyi öğrenmek ya da iyi bir arapça öğrencisi olmak. *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı:19, 103-123.
- Ekmekçi, Ö. (1983).Ortaöğretim kurumlarında yabancı dil öğretimi ve sorunları. *Türk Eğitim Derneği Bilimsel Toplantısı*. 20-21 Haziran 1983. Ankara: Şafak Matbaası.
- Genç, G. & Aksu M. B. (2004). İnönü Üniversitesi öğrencilerinin ingilizce derslerine ilişkin tutumları. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. 6-9 Temmuz, Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.
- Hogg, M.A., & Graham M.V. (2006).*Sosyal psikoloji*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Ives, P. (2011). *Gramsci'de dil ve hegemonya* (Ekrem Ekici, Çev.). İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Karakoç, F. Y. ve Dönmez, L. (2014). Ölçek geliştirme çalışmalarında temel ilkeler. *Tıp Eğitimi Dünyası Dergisi*, 40, 39-49.
- Mead, G. H. (2017). *Zihin, benlik ve toplum* (Y. Erdem Çev.). Ankara: Heretik Yayınları.
- Özcan, Y., & Yapıcı, A. (2016). İlahiyat fakültesi öğrencilerinin arapça dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi : Ç.Ü. ilahiyat fakültesi örneği. *ÇÜİFD*, 113-142.
- Özdamar, K. (1999). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi* (1.Baskı). Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özer, B. & Korkmaz, C. (2016). Yabancı dil öğretiminde öğrenci başarısını etkileyen unsurlar. *Ekev Akademi Dergisi*,67, 59-84.
- Soysaldı, M. (2010). Türkiye'deki ilahiyat fakültelerinde arapça öğretiminde karşılaşılan problemler ve çözüm yolları. *EKEV Akademi Dergisi* 14/45, 247-279.